

De SleutelbrΩg

vrijzinnig humanistisch tijdschrift | regio Brugge

Driemaandelijks tijdschrift | jaargang 12 NR 4
OKTOBER - NOVEMBER - DECEMBER 2014

AFGIFTEKANTOOR 8000 Brugge Mail - P309626
AFZENDADRES Beenhouwersstraat 1-3 8000 Brugge
v.u. William Pharasyn Jeruzalemstraat 12 8000 Brugge

de mens.nu
is vrijzinnig humanistisch

- 04 De zoektocht naar een nieuw
Vrijzinnig Centrum
- 05 Nieuwjaarsreceptie
- 09 Tafelen voor LEIF

Inhoud

- 03** **Editio**
Links en rechts
-
- 04** **Actueel**
De zoektocht naar een nieuw Vrijzinnig Centrum
-
- Aankondigingen**
- 05** Nieuwjaarsreceptie
09 Tafelen voor Leif
14 Tentoonstelling 'Trein der 1000' en lezing
De Grote Oorlog in romans
15 HWV Brugge 2: The Master
'Ramayana' opmerkelijk verteltheater
21 De Sleutelquiz
22 Brugs Universitair Centrum
-
- 06** **Themadossier**
Onderwijs, brede vorming van de mens
of beperkt tot homo economicus
-
- Nieuws**
- 10** uit de vrijzinnige gemeenschap
(West-) Vlaanderen
11 uit het huisvandeMens
19 uit de verenigingen - CGSO Brugge
-
- 12** **Waar naartoe**
-
- 16** **Brugs en Vrijzinning**
-
- 18** **Stuurgroep Morele Bijstand**
-
- 20** **CGSO - Leermiddelenbank
seks en relaties in Brugge**
-
- 23** **huisvandeMens**
-
- 24** **De Vrijzinnige telefoongids**

Colofon

De Sleutelbrug

ALGEMEEN

De Sleutelbrug is een contact-, informatie en actieblad van het Vrijzinnig Centrum Brugge De Sleutelbrug. De inhoud ervan wordt grotendeels bepaald door bijdragen van lezers en publicaties van de Brugse vrijzinnige verenigingen.

Ondertekende artikels die in de De Sleutelbrug worden opgenomen drukken niet noodzakelijk het standpunt uit van de Vrijzinnige Gemeenschap. De redactie eigent zich het recht toe ingezonden artikels of lezersbrieven in te korten of de publicatie ervan eventueel te weigeren. Deze uitgave wordt mede mogelijk gemaakt door de steun van de Instelling Morele Dienstverlening West-Vlaanderen.

Ons tijdschrift wordt gedrukt op ecologisch verantwoord papier, waarmee de redactie een duidelijk engagement naar meer duurzaamheid levert. Dit papier bestaat uit gerecycleerd papier en uit FSC zuivere vezel. De Forest Stewardship Council, die dit papier het streng gecontroleerd FSC keurmerk heeft gegeven, streeft naar een wereldwijd verantwoord bosbeheer.

CORRESPONDENTIE

Op- en aanmerkingen, lezersbrieven, artikels en bijdragen kunnen overgemaakt worden aan:

William Pharasyn • verantwoordelijke uitgever
Jeruzalemstraat 12 • 8000 Brugge
E info@vrijzinnigbrugge.be

KERNREDACTIE

Johan Ackaert, Jo Debruyne, Dicky Antoine, William Pharasyn met de medewerking van Lieve De Cuyper, communicatieverantwoordelijke Vrijzinnige Gemeenschap West-Vlaanderen

BERICHT AAN DE LEZERS

Uw persoonlijke gegevens worden, behoudens bezwaar van uw kant, opgenomen in een bestand dat beheerd wordt door het huisvandemens (pcmd), Jeruzalemstraat 51 te 8000 Brugge. ze worden uitsluitend gebruikt om u verder te informeren over de activiteiten van de diverse vrijzinnige verenigingen. overeenkomstig de wet tot bescherming van de persoonlijke levens sfeer met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (08/12/92) kunnen wij u op eenvoudig verzoek kennis geven van uw gegevens in ons bestand, ze eventueel corrigeren of verwijderen.

www.facebook.com/groups/VCDDeSleutelbrug

WENST U ZICH KOSTELOOS TE ABONNEREN OP ONS TIJDSCHRIFT?

Stuur een mail naar info@vrijzinnigbrugge.be met uw naam, adres en email adres. U krijgt het tijdschrift dan driemaandelijks in uw bus.

Wenst u zich te abonneren op de 3-wekelijkse nieuwsbrief van vrijzinnig West-Vlaanderen?

Surf dan naar www.vrijzinnigwestvlaanderen.be of stuur een mail met uw naam, adres en email adres naar: lieve.decuypere@demens.nu.

VERHUIST U BINNENKORT?

Als u in de nabije toekomst van plan bent te verhuizen, laat ons dan uw nieuw adres weten. Zo blijft u op de hoogte van Vrijzinning Brugge.

Edito Links en rechts

WILLIAM PHARASYN
voorzitter VC Brugge

beste vrienden

De redactie van uw tijdschrift probeert zich politiek neutraal op te stellen. De regeringsvormingen hebben mij toch doen besluiten om één en ander nader te bekijken.

Uit de verkiezingsuitslagen blijkt dat een deel van Vlaanderen de bocht naar rechts verder neemt en dat het linkse gedachtegoed verder terrein verliest. Dit fenomeen uit zich niet alleen in verkiezingsuitslagen, we stellen het op andere vlakken ook vast.

Over het ontstaan van de termen links en rechts bestaan verschillende theorieën. Als ik professor Carl Devos mag geloven, zijn ze eind 18^e eeuw ontstaan tijdens de Franse revolutie. In de Franse Staten-Generaal (vertegenwoordiging van de geestelijke en adellijke stand en van het volk), plaatsten de voorstanders van het behoud van de bestaande machtsverhoudingen zich fysiek aan de rechterzijde en de seculiere liberalen (die o.a. een scheiding tussen kerk en staat nastreefden) aan de linkerzijde. Later werd de linkerzijde ingenomen door de socialistische partijen. Voilà, dat weet u nu ook weer.

Elke partij, of ze nu links of rechts is, legt haar eigen accenten op basis van haar visie op de maatschappij maar ook om de belangen van haar eigen achterban te verdedigen. Macht wordt nu eenmaal graag bestendigd. De bocht naar rechts in Vlaanderen gaat gepaard met een groeiend egoïsme in onze maatschappij. Dit egoïsme wordt in de hand

gewerkt door een economische crisis. Over wat nu oorzaak en gevolg is, kan u nog discussiëren maar het is een feit dat een deel van de bevolking daardoor een reactie van zelfbehoud heeft. Iedereen is het over eens dat er gekeken moet worden naar een optimale besteding van ons belastinggeld maar als het over inleveren gaat, kijkt iedereen liever naar de anderen.

Dat er door nieuwe regeringen andere accenten gelegd worden, dat we daardoor onze levensgewoonte of -standaard moeten aanpassen en op bepaalde vlakken moeten inleveren of meer betalen, kan ik aanvaarden maar alleen op voorwaarde dat iedereen hierdoor getroffen wordt in verhouding tot het eigen kunnen en dat er geen beslissingen genomen worden waardoor de ontplooiing van elke mens in het gedrang komt. Als het behoud van onze welstand ten koste is van een deel van de bevolking, dan zijn we verkeerd bezig. Als humanisten moeten we hiervoor blijven ijveren.

Aandacht voor iedereen in onze maatschappij moet voor elke partij, of ze nu links of rechts is, een absolute prioriteit blijven. Anders gaan we terug naar een klasse maatschappij met grote verschillen tussen 'zij die hebben' en 'zij die niet hebben'. De verschillen zijn nu al groot genoeg.

Maar er is ook (goed) nieuws en wel uit eigen huis: ik heb u vroeger reeds bericht over de zoektocht naar een nieuw Vrijzinnig huis. Dit dossier kent een positieve wending. Meer hierover verder in dit nummer.

En tenslotte nodig ik u graag uit om 11 januari 2015 in uw agenda te reserveren voor de jaarlijkse nieuwjaarsreceptie van de Brugse vrijzinnige gemeenschap. Deze gaat opnieuw door in de turnzaal van de Hogeschool West-Vlaanderen.

Namens de redactie wens ik u veel leesplezier!

↔↗↘ De zoektocht naar een nieuw Vrijzinnig Centrum

Sinds 2005 is de Brugse vrijzinnige gemeenschap op zoek naar een pand waar zowel het Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug, het huisvandeMens en alle verenigingen onderdak kunnen vinden. Iedereen kon vaststellen dat het Vrijzinnig Centrum te klein was geworden en niet aangepast om een nieuwjaarsreceptie, een lezing, een vrijzinnig afscheid, ... te houden. Het groeiende personeelsbestand en de accentverschuiving binnen de werking van het huisvandeMens veroorzaakte heel wat praktische problemen. Het gehuurde pand, waarin ook de diensten van de IMD gehuisvest zijn, is te klein en onaangepast binnen het kader van de huidige dienstverlening. Tal van panden werden in de afgelopen jaren bezocht, echter zonder concreet resultaat.

In het voorjaar van 2012 groeide binnen de Brugse Vrijzinnige Gemeenschap concreet de idee om een eigentijds volwaardig Vrijzinnig Huis te verwerven, aangepast aan de noden van deze tijd.

Gesprekken werden gevoerd en gaandeweg kwamen het Vrijzinnig Centrum, de Instelling Morele Dienstverlening en huisvandeMens tot de vaststelling dat ze op dezelfde golflengte zaten.

In mei 2012 kwamen de voorzitters en/of vertegenwoordigers van de Brugse vrijzinnige gemeenschap alsook van andere verenigingen die dit project genegen waren, samen in het VC De Sleutelbrug.

Een memorandum werd opgestuurd naar de partijvoorzitters van alle Brugse democratische partijen waarin het maatschappelijk belang en de noden van de vrijzinnige gemeenschap duidelijk gemaakt werden:

- het verkrijgen en financieren van de nodige infrastructuur om plechtigheden en evenementen te laten doorgaan,
- het verkrijgen van een gebouw waarin alle niet-confessionele verenigingen gehuisvest kunnen worden en hun maatschappelijke rol kunnen spelen
- een herziening van de financiering van de levensbeschouwelijke overtuiging op stadsniveau in functie van

het gewijzigd maatschappelijk klimaat.

Els Goderis, directeur HuisvandeMens West Vlaanderen, Francis Moeykens, secretaris IMD, en ondergetekende hebben deze vraag toegelicht aan alle partijvoorzitters/lijsttrekkers en zonder uitzondering hebben alle Brugse democratische partijen hun steun aan ons project toegezegd.

Na de verkiezingen van oktober 2012 en de bestuurswissel, werd de realisatie van onze vraag onder punt 420 opgenomen in het Beleidsplan 2013-2018 van het vernieuwde stadsbestuur: **“Het stadsbestuur maakt werk van de uitbouw van een echt ‘vrijzinnig huis’ in Brugge waarin alle niet-confessionele activiteiten en diensten kunnen worden ondergebracht, en dat met aangepaste financiering”**

Ons project had de steun van Burgemeester Renaat Landuyt, bijgestaan door zijn kabinetschef Steven Wittevrongel. Verschillende pistes (nieuwbouw, renovatie, ...) werden besproken, overleg werd gepleegd maar uiteindelijk bleef één optie over: **het voormalige politiegebouw in de Hauwersstraat.**

Deze piste groeide binnen de vrijzinnige gemeenschap en iedereen kon zich er in terug vinden. Na een gesprek met burgemeester Renaat Landuyt en schepen van financiën Boudewijn Laloo waarin tekst en uitleg werd gegeven omtrent alle aspecten van het project, nam het schepencollege van de stad

Brugge begin juli de beslissing om de piste van het voormalige politiegebouw samen met ons verder te onderzoeken. Op dezelfde site zou ook een studentenhuis komen waar studenten kunnen studeren, informatie verkrijgen over het onderwijs aanbod in Brugge enz....

Een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de vrijzinnige gemeenschap aangevuld met technici (architect, aannemer, financieel adviseur, ...) uit onze kringen, vertegenwoordigers van het onderwijs en van het stadsbestuur moeten dit project nu samen verder uit werken.

Het zal voor iedereen duidelijk zijn dat dit project voor het humanistisch denken in Brugge van zeer groot belang is. Immers, onze waarden worden door een groot deel van de bevolking gedeeld maar wij zijn te weinig zichtbaar in het stadsbeeld. De huisvesting van de "uithangborden" van de Vrijzinnigheid (HuisvandeMens, Vrijzinnig Centrum, ...) is op niet vlot bereikbare plaatsen en de ruimte voor elke vrijzinnige organisatie om een activiteit voor een groep mensen te organiseren, ontbreekt.

Dit nieuwe huis wil de bindende factor worden tussen de verschillende geledingen van het vrijzinnig humanisme zonder aan de diversiteit te raken. Want net die diversiteit maakt het vrijzinnig humanisme boeiend en waardevol. Door de centrale ligging willen wij meer mensen laten kennismaken met het vrijzinnig humanisme. De focus wordt ook gericht op jongeren, zodat ze vroeger in contact komen met de vrijzinnig humanistische levensvisie. Een levensvisie die de mensen ertoe aanzet hun leven zelf in handen te nemen.

Het aanbod zal zeer ruim zijn: vrijzinnig humanistische begeleiding, het verzorgen van persoonlijke plechtigheden bij de belangrijke sleutelmomenten in het leven, het verstrekken van informatie omtrent seksualiteit, waardig levenseinde, palliatieve zorg, abortus, geboorteplanning, maar ook cultuur, reizen, debat, permanente vorming over de meest verscheiden onderwerpen (ethiek, politiek, sociale problemen), gezellig samenzijn, organisatie van Lentefeesten en Feesten Vrijzinnige Jeugd, ...

Wij willen dit huis profileren als een open, laagdrempelig huis waar elke Bruggeling, elke mens die onze filosofie kent of wil leren kennen, elke mens die zijn leven zin wil geven los van enige confessionele overtuiging, zeer welkom is.

De uitdaging waarvoor de vrijzinnige gemeenschap staat, is groot maar ik heb er het volste vertrouwen dat we met de werkgroep erin zullen slagen dit tot een goed einde te brengen.

WILLIAM PHARASYN
voorzitter Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug

AANKONDIGINGEN

VC De Sleutelbrug Nieuwjaarsreceptie 2015 op zondag 11 januari van 11u tot 14u

Het Vrijzinnig Centrum Brugge en alle Brugse vrijzinnige verenigingen vieren Nieuwjaar op zondag 11 januari 2015. We kijken zoals verleden jaar uit naar de prachtige beschermde turnzaal van de Hogeschool West Vlaanderen, Sint Jorisstraat. In Brugge beter gekend als de 'Normaalschool'. (ingang langs de Klaverstraat).

12u: toespraak door William Pharasyn,
voorzitter Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug

Iedereen welkom!

DEEL IV

Onderwijs, brede vorming van de mens of beperkt tot homo economicus

Utilitair onderwijs: een gevaar voor de democratie

In een reeks van vier delen gaat de auteur in op de actuele discussie over de vraag of het (hoger) onderwijs al dan niet kort op de bal van de noden van de (huidige) arbeidsmarkt moet spelen. Het onderwijs, staat het met ander woorden voor een brede vorming van de mens of moet het zich beperken tot het afleveren van individuen als homo economicus? In dit vierde en laatste deel volgt hij de stelling van Martha Nussbaum dat een 'utilitair' onderwijs een gevaar is voor de democratie. Hij voegt eraan toe: "... en voor het vrijzinnig-humanisme."

In dit vierde en laatste deel wordt nog even verder gegaan op onderwijs dat bijdraagt tot het streven naar duurzame ontwikkeling. De 'middelen ter implementatie' zoals dat in het jargon wordt genoemd nemen een belangrijke plaats in dat streven. Hiermee wordt niet alleen gedoeld op de financiële middelen. Verschillende andere categorieën worden steevast opgelijst, waaronder educatie en de indicatoren voor duurzame ontwikkeling. Het belang van deze twee middelen voor implementatie wordt vaak onderschat. In feite is daar - zeker voor wat betreft 'educatie' - in het derde deel van deze reeks reeds op gewezen (cf. 'time lage dilemma').

Maar er is meer. Bij gebrek aan educatie en aan gepaste indicatoren zullen de financiële middelen (bijv. door de overheid) niet worden gebruikt om duurzame ontwikkeling te realiseren, wel in tegendeel. Uit de Delen I en II is bekend waar dit zou kunnen toe leiden. Het is trouwens paradoxaal dat de beleidsverantwoordelijken, die toegeven dat de uitdagingen van niet-duurzame ontwikkeling dringend moeten worden aangepakt, zich helemaal niet haasten om de curricula te hervormen en om een set van sleutelindicatoren voor duurzame ontwikkeling te hanteren: in verband met dat laatste kan worden verwezen naar de uitgebreide kritiek op het Bruto Nationaal Product, dat als dé heldere ster aan de hemel wordt gebruikt om te navigeren met onze economie. Dit alles leidt ertoe dat afgestudeerden niet over de nodige kennis of vaardigheden beschikken om zich te engageren op weg naar deze noodzakelijke manier van ontwikkeling. Het leidt er ook toe dat de beslissingen niet systematisch genomen noch gevolgd worden op basis van een set van indicatoren van duurzame ontwikkeling, wat op zijn beurt het risico inhoudt dat wij met onze samenleving in een richting worden gestuurd die 'à la limite' o.a. financieel meer zal kosten. De zogenoemde 'lock-in' investeringen zijn hier een

mooi voorbeeld van. Het duurt enige tijd om ze te realiseren en ze zijn in feite bedoeld om gedurende tientallen jaren opbrengst te genereren. Denk hierbij aan investeringsbeslissingen die op vandaag worden genomen voor wegenbouw, elektriciteitscentrales, haveninfrastructuur, kantoorgebouwen, enz.

‘Onderwijs, brede vorming van de mens of beperkt tot homo economicus?’ is dus een uitermate ernstig onderwerp voor de toekomst van onze samenleving. Het gaat om de vraag welk toekomstperspectief we jongeren willen bieden en welk kompas we hen aanreiken? Voor wat betreft ‘educatie’, is het dus te hopen dat de jongeren klaargestoomd worden om mee te werken aan het halen van de middellange termijn doelstellingen inzake ‘duurzame ontwikkeling’. De vraag is dus wat de maatschappij niet meer moet tolereren (cf. Deel III)? Het pleidooi voor de integratie van duurzame ontwikkeling in het (hoger) onderwijs en het afleveren van afgestudeerden die met multi-, inter- en transdisciplinariteit kunnen omgaan? Of een beleid gericht op de waan van de dag, in dit verband dus de vraag van de korte termijn op de (arbeids-)markt? Hopelijk hebben de jongeren van vandaag rond 2030 nog iets aan hun opleiding, afgestemd op de huidige markt (cf. het pleidooi van verschillende tenoren, o.a. de topman van de VDAB). Het zal nodig zijn ... als onze samenleving de wedren niet wil verliezen.

Het hoeft dan ook geen verwondering te wekken dat Rietje Van Dam, professor aan de Universiteit van Leiden, dé madame ‘educatie voor duurzame ontwikkeling’ in Nederland, met Europese en internationale ervaring, het volgende schrijft: *“Bij duurzame ontwikkeling gaat het vrijwel altijd om ‘wicked problems’, complexe problemen waarbij veel belanghebbenden met vaak tegengestelde belangen betrokken zijn en waarbij sprake is van onzekerheid. Het gaat om interacties tussen ecologische, geologische, economische, politieke, sociale en culturele systemen, om interacties tussen schaalniveaus die uiteenlopen van lokaal tot mondiaal en om interacties tussen verschillende sociaal-culturele perspectieven. ... Dat vraagt om een transitieproces, baanbrekende nieuwe oplossingen en fundamentele veranderingen op het gebied van technologische, institutionele en sociale arrangementen; incrementele optimalisatie binnen bestaande kaders volstaat niet. Dat vereist veel nieuwe kennis en een proces van een ‘leven lang leren’ voor iedereen. ...”*¹

En Rietje Van Dam gaat verder: *“Met educatie over duurzame ontwikkeling wordt bedoeld educatie waarbij aandacht wordt besteed aan duurzame ontwikkeling. Dit type educatie is heel belangrijk voor het bewustwordingsproces dat we samen zul-*

len moeten leren de aarde leefbaar te houden. Met educatie voor duurzame ontwikkeling wordt bedoeld educatie die zich niet alleen richt op die bewustwording maar ook op het ontplooiën van individueel talent zodat vanuit eigen talent en specialisatie bijgedragen kan worden aan duurzame ontwikkeling.” U ziet hierin duidelijk haar engagement en zij vernoemt Daniëlla Tilbury, professor aan de University of Gloucestershire die concludeert, dat het niet alleen gaat om het verwerven van kennis en van waarden en theorieën verbonden aan duurzame ontwikkeling, maar ook om:

- het leren om kritische vragen te stellen;
- het leren voor welke waarden je zelf staat;
- het leren je meer positieve en duurzame toekomst voor te stellen;
- het leren systematisch te denken;
- het leren te reageren door toegepast leren;
- het leren om de spanning tussen traditie en innovatie te exploreren.

Zou het niet kunnen dat we met het vorm geven aan ‘educatie voor duurzame ontwikkeling’ dicht staan bij de betrachtingen van waar het vrijzinnig-humanisme voor staat?

Op dit laatste wordt bij deze slotschouwingen van deze reeks verder gebouwd. Hiervoor wordt de tweede invalshoek genomen, met name het gevaar voor de ‘democratie’ van een oriëntatie op de vrije markt gevoed door het korte-termijn denken. Een van de meest toonaangevende hedendaagse filosofen die hierover in debat gaat is Martha Nussbaum. Zij heeft het over een paradigma-shift in het onderwijs van een oriëntatie op ‘menselijke ontwikkeling’ naar een oriëntatie op ‘economische groei’. In haar boek ‘Niet voor de winst - Waarom de democratie de geesteswetenschappen nodig heeft’ argumenteert ze uitgebreid over de gevaren van die paradigma-wissel.

Een van de interessante uitgangspunten betreft het artikel 26, tweede paragraaf, eerste lid van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens dat luidt als volgt: *“Het onderwijs zal gericht zijn op de volle ontwikkeling van de menselijke persoonlijkheid en op de versterking van de eerbied voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.”* Martha Nussbaum toont voor enkele landen (Verenigde Staten, India, Zuid-Afrika) aan dat - ondanks het feit dat dit artikel werd onderschreven - er in hun grondwet geen expliciete melding van wordt gemaakt. Ook in ons land, België, is dit niet het geval. Toch niet expliciet. Het zogenoemde Handvest voor Vlaanderen dat op 23 mei 2012 door de Vlaamse Regering - nochtans bevoegd voor ‘onderwijs’ - is voorgesteld gaat daar trouwens ook

¹ Mazijn B. en Gouzée N. (red.), (2012), De samenleving in beweging. België op weg naar duurzame ontwikkeling? ASP Editions, Brussel, 208 pp.

niet verder op in. Martha Nussbaum vindt dit een inconsistente houding, temeer omdat - zo schrijft ze: *“Het is dan daarom des te merkwaardiger dat belangrijke personen die zich bezig houden met onderwijs, zich ... blijven gedragen alsof het onderwijs uitsluitend gericht is op economische groei.”*²

Ze vreest ook een verborgen agenda van de protagonisten om het onderwijs op die manier verder te hervormen: “Daarbij is het belangrijk om te voorkomen dat het historische en economische relaas bij de leerlingen serieuze kritische gedachten ten aanzien van klasse, ras en geslacht oproept, of dat leerlingen zich serieus gaan afvragen of buitenlandse investeringen werkelijk zo gunstig zijn voor de armen ... en of de democratie kan overleven als er reusachtige ongelijkheden ... bestaan.” En verder: *“Zoals ik al schreef is geschiedenisles wellicht onmisbaar. Maar degenen die kinderen scholen voor economische groei zullen geen geschiedenislessen willen die gericht zijn op onrecht ..., want dat zou aanleiding kunnen geven tot kritisch denken over het heden. Binnen een dergelijk model zal al evenmin behoefte bestaan aan serieuze aandacht voor de opkomst van het nationalisme, de schade die wordt aangericht door nationalistische idealen en de wijze waarop de morele verbeelding maar al te vaak afgestompt raakt onder de druk tot technisch meesterschap ...”* En nog: *“Het ongebreideld streven naar groei is niet bevorderlijk voor sensitief denken over verdelingsvraagstukken en maatschappelijke ongelijkheid...”,* met als gevolg: *“De toekomst van de democratieën van deze wereld ligt in de waagschaal.”*

Nochtans vind Martha Nussbaum: *“Voor een bloeiende economie zijn dezelfde vaardigheden vereist als voor goed burgerschap en daaruit volgt dat de voorstanders van wat ik ‘winstgericht onderwijs’ noem of (om het wat breder te formuleren) ‘op economische groei gericht onderwijs’, een verarmde opvatting hebben over wat vereist is voor het verwezenlijken van*

hun eigen doelstellingen.” De vaardigheden waarover zij het heeft komen sterk overeen met het ‘verwerven van kennis en van waarden en theorieën verbonden aan duurzame ontwikkeling’ waarover ik het in Deel III van deze reeks reeds had. Zij steunt hierbij op de ideeën van o.a. Socrates en Tagore.

Bij het voorbereiden van deze reeks ‘Onderwijs, brede vorming van de mens of beperkt tot homo economicus’ - en zeker bij het lezen van het boek ‘Niet voor de winst’ van Martha Nussbaum moest ik onwillekeurig denken aan de visie van deMens.nu.³ Een onderwijs dat leerlingen en studenten niet in staat stelt elk van de elementen uit de visie te herkennen en te erkennen zal geen jong volwassenen afleveren met een potentieel vrijzinnig-humanistisch handelingsperspectief. Een opleiding van lager tot hoger onderwijs dat zich beperkt tot het afleveren van een ‘homo economicus’ verschaart het ‘mens-zijn’.

Bernard Mazijn

² Martha Nussbaum, Niet voor de winst: waarom de democratie de geesteswetenschappen nodig heeft, Ambo, 2011, 213 blz.

³ Zie <http://www.demens.nu/nl/DeMensNu/visie/>

Tafelen voor LEIF

vrijdag 14 november om 19u

Restaurant Groeneveld - Torhoutsesteenweg 655, 8400 Oostende

WHAT 'S LEIF?

Twaalf jaar na het invoeren van de wetgeving inzake patiëntenrechten, palliatieve zorg en euthanasie, is er bij de burger en de patiënt, maar ook bij de dokter en de verzorgende, nog heel wat nood aan correcte informatie rond een waardig levenseinde.

Sedert maart 2013 geeft LEIF West-Vlaanderen via LEIFartsen en deskundige medewerkers informatie en advies bij levens-eindevragen. In de regio Oostende kan je elke donderdag terecht in de LEIFpunten in de Geuzetorre (2^e en 4^e donderdag v.d. maand tussen 9 en 16u) en in het stadhuis (1^e en 3^e donderdag v.d. maand tussen 17 en 19u).

ONS UNIEK BENEFITCONCEPT!

Een team van professionelen zorgt voor een culinaire totaalbelevenis! Op 14 november, op Tafelen voor LEIF in Oostende, staan onze ladychef Marleen Panckoucke en gastchef Floris Panckoucke aan het fornuis. Op 28 november is er een editie van Tafelen voor LEIF in Zedelgem en krijgt chef Jens de Brouwer ladychef Ann Vissers op bezoek in zijn keuken. Naast een LEIFarts, LEIFnurse of consulent, krijg je ook een culinaire gast aan tafel, waaronder Dominique Persoone, Danny Huyghebaert, Sofie Vanrafelghem, Marc Vandepitte, Frank Vandoooren, Els Jonckheere... allen foodlovers met een hart voor LEIF!

KOKEN KOST GELD!

Momenteel ontvangt LEIF in zijn strijd tegen de informatarmoede inzake een waardig levenseinde nog geen volwaardige subsidie. Enkel de provincie West-Vlaanderen springt bij. Je aanwezigheid betekent dan ook een waardevolle steun!

INFO EN RESERVATIE

Reservatie via Mariola Farina:
gastrovita@telenet.be of 0476 33 47 74

Reservatie enkel geldig na bevestiging en storting op rekeningnummer LEIF West-Vlaanderen BE44 0016 8405 0645 met vermelding van naam en aantal aanwezigen.

Ook groepsreservatie mogelijk!

LEIF West-Vlaanderen

Levenseinde Informatieforum | www.levenshuis.be

vrijdag 28 november om 19u

Salons Denotter - Torhoutsesteenweg 76, 8210 Zedelgem

MENU | Tafelen voor LEIF Oostende

Borrelend aperitief cava, met een torentje van eendenlever, gerookte paling en appeltjes

Lichtgebonden soep van krab en garnalen met verse tijm

Quinoa met mosterd en dagverse vis. In samenwerking met Fair Trade en Danny Huyghebaert (North Sea Chefs) | creatie en bereiding door Floris Panckoucke

Duo van mango- en aardbeiensorbet

Hertenkalffilet 'Grand-Veneur' met gratin dauphinois, appeltjes en bessen

Tulpgebak met bourbon vanille-ijs en rode vruchtencoulis

Koffie met lekkernijen Choc'Lady
LEIF-pralientjes creatie door Els Dejonckheere

Prijs: wijnen en water inclusief 69 euro pp.

MENU | Tafelen voor LEIF Zedelgem

Cava 'Mistinguett' brut vergezeld van een degustatiebordje met duo van tartaar van tonijn en carpaccio van coquille, saffraandruppels en extra vierge olijfolie met bladpeterselie

Zacht crème soepje van pastinaak met rucola snippers

Quinoa met prei en zwammenvariatie, parmezaan, truffelolie en dagverse vis. In samenwerking met Fair Trade en Danny Huyghebaert (North Sea Chefs) | creatie en bereiding door Ann Vissers

Sorbet van bloedsinaasappel, munt en blauwe bes

Op lage temperatuur gegaarde eendenborst, wintermimosa van groentjes, sausje met honing en rozemarijn, Rosevalaardappeltjes

Parfait van chocolade met Brugse kletskep,
zalfje van karamel

Mokka met versnaperingen
LEIF-pralientjes creatie Dominique Persoone

Prijs: wijnen en water inclusief 69 euro pp.

NIEUWS

uit de vrijzinnige gemeenschap (West-) Vlaanderen

LICHTFRONT '14

10 jongeren ouder dan 16 (en jonger dan 25) zullen op 17 oktober onze levensbeschouwing vertegenwoordigen op 'Lichtfront '14', het groots participatief project van de provincie West-Vlaanderen. Deze evocatie is het startschot voor het cultureel herdenkingsprogramma GoneWest. Het Lichtfront evocert de frontlijn zoals die tot stand kwam in oktober 1914, na de onderwaterzetting van de IJzer vlakte en het luwen van de strijd na de Eerste Slag om Ieper. 10.000 participanten gaan deze lijn door het landschap van de Westhoek terug oplichten met vuurfakkels, over een afstand van 84 km, van het strand in Nieuwpoort tot aan het Memoriaal to the Missing in Ploegsteert. Vanuit het provinciebestuur werd ons de vraag gesteld of wij 10 jongeren van minstens 16 jaar onze levensbeschouwing konden laten vertegenwoordigen. Deze jongeren zullen als fakkeldrager participeren en als groep plaatsnemen op het Lichtfront langsheen de IJzer, ter hoogte van de Tervae-tebrug in Diksmuide.

LEIF WEST-VLAANDEREN BREIDT WERKING UIT MET LEIFPUNT IN STADHUIS OOSTENDE

LEIF (Levens einde Informatieforum) West-Vlaanderen werd anderhalf jaar geleden in Brugge opgestart en

LEIF West-Vlaanderen

kende een schitterende start. Zij hebben al honderden mensen over de vloer gehad die op zoek zijn naar informatie en advies. Om aan de vele vragen te kunnen beantwoorden werd de werking uitgebreid met een LEIFpunt in stadhuis Oostende. Mensen kunnen er elke 1^e en 3^e donderdag van de maand terecht tussen 17u15 en 19u30. Complementair aan de dienstverlening in het stadhuis is er ook een LEIFpunt in VLC De Geuzetorre Oostende, met raadpleging elke 2^e en 4^e donderdag van de maand tussen 9u30 en 16u. De dienstverlening in De Geuzetorre gebeurt door een consultant van het huisvandeMens Brugge, de dienstverlening in het stadhuis neemt een gemotiveerd vrijwilligersteam op zich. Hiermee heeft de Oostendse bevolking een betere toegang tot informatie en advies inzake een waardig levenseinde. Dr. Frank Declercq, coördinerend arts LEIFpunt Oostende: *"Wat onze missie betreft: zij beantwoordt overduidelijk aan een behoefte. Ik merk dagdagelijks dat er heel wat nood is aan correcte informatie inzake patiëntenrechten, palliatieve zorg en euthanasie. Ook zien mensen vandaag hun levenseinde in perspectief en stellen daarover vragen. Ze willen het heft in eigen hand houden en zelf beslissingen nemen na goed geïnformeerd te zijn. De wet betreffende de patiëntenrechten steunt hen hierin. De LEIF-ervaringen tonen aan dat heel wat mensen in de zoektocht naar informatie met hun levenseindevragen nergens terecht kunnen. Daarom hebben wij een laagdrempelige en objectieve dienstverlening/hulpverlening opgezet."*

Er wordt stelselmatig gewerkt aan een competent en stevig netwerk. Zo fungeren ook de huisvandeMens in Roeselare, Brugge, Diksmuide, Ieper en Kortrijk ook als LEIFpunten. Daar kunnen mensen elke werkdag tijdens de kantooruren terecht met vragen rond het levenseinde en voor hulp bij het invullen van wilsverklaringen. In de andere provincies zijn er enkele LEIFpunten in wording. Het doel is om zoveel mogelijk regionale uitvalsbasisen van LEIF op te richten. Zo kan er dichter naar de bevolking en de zorgsector toe gegaan worden met de dienstverlening. Het is ook de bedoeling om de LEIFdeskundigheid te verstevigen en de missie sterker te organiseren.

NIEUWS

uit het huisvandeMens

COLIBRIS: HET NIEUWE ONLINE BIBLIOTHEEK-SYSTEEM VAN DE HUIZENVANDEMENS

colibris

Wie surft naar www.colibris.be/huisvandeMens/ vindt er het gloednieuwe online bibliotheekstelsel van de huisvandeMens. In het systeem zitten alle uitleenbare boeken van de huisvandeMens over heel Vlaanderen en Brussel. Via een uitgebreide zoekmodule kan je nagaan welke boeken aanwezig zijn in welk huis of zoeken op een titel, trefwoord of categorie. Iedereen kan, zonder geregistreerd te zijn, zoeken in de databank. Om boeken te ontfemen dien je een registratie voor de bibliotheek aan te vragen via een mailtje naar of bezoekje aan het huisvandeMens in je buurt. Daarna ontvang je een paswoord waarmee je kan inloggen op Colibris om een boek te reserveren en ook om je ontfemende boeken te verlengen. De boeken die je graag wenst te ontfemen haal je in het huisvandeMens en mag je 3 weken (met verlenging 5 weken) bijhouden. Je kan max. 5 stuks ontfemen. Het ontfemen is kosteloos. In huisvandeMens Brugge zijn er zo'n 500 boeken aanwezig. Vind je een bepaald boek niet in het huis in je buurt dan kan je als geregistreeerde ook boeken ontfemen van andere huizen. Over deze onderwerpen vind je boeken in de bibliotheek van het huisvandeMens: dood-sterven, filosofie-religie-ethiek, gezondheid, jongeren, justitie-recht-wetgeving, biografieën en poëzie, ouderen, relaties-gezin-samenlevingsvormen, vrijzinnigheid en algemene sociale dienstverlening. Wie specifiek rond deze thema's informatie zoekt is bij het huisvandeMens aan het goede adres omwille van het uitgebreide aanbod.

Er zijn ook DVD's, spelmaterialen, tijdschriften en losse artikels ontfembaar uit de bibliotheek. Een belangrijk aandeel vormt het werkmateriaal van het project 'De sokken van de olifant', om kinderen en jongeren in rouw te begeleiden. Een pakket met werkmateriaal uit de rouwkast van de bibliotheek wordt op vraag samengesteld, op maat, en uitgeleend aan zowel scholen, verenigingen als ouders. Een aantal spullen (bv. kleurboekjes) kunnen in een koestertas gaan, die mag worden bijgehouden. In het huisvandeMens kan je alle werkmaterialen van het project bekijken en er uitleg bij bekomen. Via de online bibliotheek Colibris kan je vooraf al een kijkje nemen wat er binnen het thema rouw aanwezig is, via de categorieën en trefwoorden.

Handig is verder dat in de online bibliotheek bij elk boek of ander materiaal een (vaak uitgebreide) beschrijving van de inhoud te vinden is en bijkomende informatie zoals het jaar van uitgave.

Dus neem zeker eens een kijkje op www.colibris.be/huisvandeMens/!

LAATAVONDOPENING HUIZENVANDEMENS

Alle huisvandeMens zijn vanaf oktober één avond in de week open. Het huisvandeMens Brugge is vanaf 2 oktober open op donderdagavond, doorlopend tot 20u.

WAAR naar toe?

ORGANISATIE	TIJDSTIP	ACTIVITEIT	PLAATS	
	Brugs Universitair Centrum	Donderdag 2 oktober om 14u00	Verhalen rond WO I. Spreker: de heer Jacques Dewaele (auteur)	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
	UPV - HVV - Vrijzinnig Centrum Brugge	Zondag 5 oktober om 10u30	Zondagsgesprek 'De federale ombudsman en de verdediging van de rechten van de burger'. Spreker: de heer Guido Herman, federaal ombudsman	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
	HVV Brugge 2	Vrijdag 10 oktober om 20u00	Filmvoorstelling 'The Master'. Gratis toegang. Inschrijving voor 5 oktober bij eliro@telenet.be. Zie ook pagina 15 voor meer informatie.	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
	UPV - Brugs Universitair Centrum	Zaterdag 11 oktober om 18u00	Academische opening van het BUC en VHIPW. Prof.dr. Paul De Knop, rector VUB P. 23	Gotische zaal van het stadhuis, Burg 12, Brugge
	Vermeylenfonds	Zaterdag 11 oktober	Uitstap Blankenberge: gegidst bezoek aan het Belle Epoque centrum met aansluitend gegidste Art Nouveau wandeling	
	Willemsfonds	Zaterdag 11 oktober	Deelname aan het Betere Boek te Gent	Gent
	Willemsfonds	Woensdag 15 oktober om 20u00	Verteller François VanEeckhaute brengt het Indische verhaal "Ramayana" i.k.v. de "tiendaagse van het woord" - p. 15	Schipperskapel, Komvest 38, Brugge
	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug	Vrijdag 17 oktober om 20u00	Quiz ingericht door het Vrijzinnig Centrum. Zie elders in dit nummer - p. 22	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
	Brugs Universitair Centrum	Donderdag 23 oktober om 14u30	Bezoek aan de tentoonstelling "Brugge, stad in oorlog". Dhr Jan Dhondt, conservator archief stad Brugge	Stadshallen, Markt 7 te Brugge
	HVV/OVM HVV Brugge 2	Vrijdag 24 oktober vanaf 19u00	Vernissage tentoonstelling Trein der 1000 met lezing Katrien Van Hecke 'De Grote Oorlog in Romans'. Tentoonstelling vanaf zaterdag 25 oktober tem woensdag 5 november - open telkens op zaterdag van 14u tot 17u, zondag van 10u tot 12u en van 14u tot 17u en op woensdag van 14u tot 19u - niet open op zaterdag 1 november	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
	Vermeylenfonds	Dinsdag 28 oktober	Bijwonen optreden Willem Vermandere & het Talbot Strijkkwartet	Stadsschouwburg
	Vermeylenfonds	Maandag 3 november om 19u30	Lezing '14-18 Brugge in oorlog'. Dhr Jan Dhondt, conservator archief stad Brugge.	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
	Brugs Universitair Centrum	Donderdag 6 november om 14u00	De invloed van Spinoza op het denken van Kant. Prof. dr. Jef van Bellingen, vakgroep Filo VUB	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
	Vermeylenfonds	Zaterdag 8 november om 13u30	Gegidst bezoek tento 'Wereldoorlog I in Brugge' (historisch luik en fotografische luiken)	Stadshallen, Markt Brugge
	LEIF West-Vlaanderen	Vrijdag 14 november om 19u00	Tafelen voor LEIF. Zie aankondiging in dit nummer. Zie pagina 9	Restaurant Groeneveld, Torhoutsesteenweg 655, 8400 Oostende

Raadpleeg de kalender op www.vrijzinnigbrugge.be voor last minute wijzigingen

➔ Voor extra info en bevestiging zie telefoongids pagina 24

ORGANISATIE	TIJDSTIP	ACTIVITEIT	PLAATS	
 Willemsfonds	Vrijdag 21 november om 20u00	Uitreiking Julius Sabbepenning in het KA Brugge i.s.m. Koninklijk Atheneum Brugge	Koninklijk Atheneum, St Clarastraat te Brugge	
 Vermeylenfonds	Zaterdag 22 november	Uitstap Gent. Voormiddag: gegidst bezoek tentoonstelling Berlinda De Bruyckere (SMAK). Namiddag: gegidst bezoek aan de overzichtstent 'Federico Fellini' (Caermersklooster)		
 LEIF West-Vlaanderen	Vrijdag 28 november om 19u00	Tafelen voor LEIF. Zie aankondiging in dit nummer. Zie pagina 9	Salons Den Otter, Torhoutsesteenweg 76, 8210 Zedelgem	
Brugs Universitair Centrum	Donderdag 27 november om 14u00	Vergeten kunstenaar Felix Labisse, surrealist en veel meer. Prof. dr. Sylvain Loccufier, em.ere-rector VUB	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug	
 Willemsfonds	Zondag 30 november om 11u00	Voordracht Prof. R. Willemys: "Ontwikkeling van het Nederlands, in het bijzonder de rol van Brugge"	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug	
 Willemsfonds	December	Bezoek stadstentoonstelling 'Ellen Harvey'. Videokunst, installatie en schilderijen in het Groeningemuseum. Meer info op www.willemsfondsbrugge.be	Groeningemuseum, Brugge	
 CGSO	Maandag 1 december	WERELD AIDS DAG (WAD): van 7u30 tot 14u00 een sensibiliserende actie in de inkomhall van het AZ te Brugge in samenwerking met het hiv-centrum St Jan van 15u00 tot 17u30 een ludieke actie voor jongeren en alle andere seksueel actieve mensen in de Brugse binnenstad (omgeving Zand en Eiermarkt) in samenwerking met het West Vlaamse Regenbooghuis Polaris. Meer info: www.cgsobrugge.be		
Brugs Universitair Centrum	Donderdag 4 december om 14u00	Vrouwelijke filosofen. Dr. Ann Van Sevenant, filosofe en auteur	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug	
 HuisvandeMens	Woensdag 10 december	Gespreksavond rond vrouwenbesnijdenis. Voor info en beginuur: www.vrijzinnigwestvlaanderen.be	Schipperskapel, Komvest 38, Brugge	
Brugs Universitair Centrum	Donderdag 18 december om 14u00	10 jaar onderzoek op menselijke embryo's in België. Prof. dr. André van Steirteghem, em. UZ Brussel	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug	
Brugs Universitair Centrum	Donderdag 8 januari 2015 om 14u00	De rijkdommen van de zee en de oceanen zijn bedreigd. Dr Jan Seys, VLIZ	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug	
 De Sleutelbrug	Vrijzinnig Centrum Brugge en alle Brugse vrijzinnige verenigingen	Zondag 11 januari 2015 van 11u30 tot 14u00	Jaarlijkse nieuwjaarsreceptie	Howest, Sint Jorisstraat 71, Brugge
Brugs Universitair Centrum	Donderdag 22 januari 2015 om 14u00	Het immateriële erfgoed: wat en hoe borgen? Prof. dr. Marc Jacobs, VUB	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug	
 Vermeylenfonds	Zondag 25 januari 2015	Algemene statutaire Ledenvergadering met etentje	Howest, Sint Jorisstraat 71, Brugge	
 SOS Nuchterheid	Elke donderdagavond om 19u30	Bijeenkomst. Info: 0478 373 865	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug	
 HuisvandeMens	Elke donderdagavond doorlopend tot 20u00	Laatavondopening huisvandeMens	HuisvandeMens Brugge, Jeruzalemstraat 51, 8000 Brugge	

Voor meer info omtrent de activiteiten van het Brugs Universitair Centrum: www.upv.vub.ac.be/upv-regionaal of 02/614 82 20

SLEUTELBRUG
oktober | november | december

13

HVV/OVM Brugge en HVV Brugge 2 organiseren onder het universeel thema Oorlog: Tentoonstelling Trein der 1000 en lezing De Grote Oorlog in romans

**TENTOONSTELLING TREIN DER 1000 -
VAN 25/10 TEM 5/11 - VERNISSAGE OP 24/10 -
VC DE SLEUTELBRUG**

In mei 2012 trokken duizend jongeren uit heel Europa naar de vernietigingskampen in Auschwitz. De Trein der 1000 wil herinneringen aan deze gruwel levendig houden. De laatste getuigen uit de kampen vergezelden hen op een indrukwekkende reis. Op deze tentoonstelling wordt in woord en beeld weergegeven welke ervaringen de jongeren mee thuisbrachten. De overlevenden van de concentratiekampen worden steeds schaarser en binnen afzienbare tijd zullen er geen rechtstreekse getuigen meer zijn. Toch mag de tragedie van de holocaust niet vergeten worden. De jongeren van nu zullen de getuigen van de volgende generatie zijn. De leerlingen van KTA1 en KTA 2 Hasselt werkten samen aan de realisatie van deze fototentoonstelling, waarin de indrukken van de Auschwitzreizigers een plaats krijgen. Wie op Youtube zoekt op 'Aan de slag met actief burgerschap: project trein der duizend' krijgt alvast een mooi beeld van het project.

Vernissage Tentoonstelling Trein der 1000 met lezing De Grote Oorlog in romans door Katrien van Hecke op vrijdag 24 oktober vanaf 19u.

**LEZING DE GROTE OORLOG IN ROMANS
DOOR KATRIEN VAN HECKE - 24/10 19U -
VC DE SLEUTELBRUG**

Zowat honderd jaar geleden brak de Eerste Wereldoorlog uit. Stille getuigen vinden we tot in de kleinste dorpen: gedenkplaten met niet te tellen namen van gesneuvelden. Stapels historische werken geven ons wapenfeiten en duiding. Maar echter sprekend is alleen de literatuur. Hoe kwamen Jan Met

De Pet en Mariëtje Van De Bakker die vier lange jaren door? Wat deden ze om de honger te stillen? Hoe ondraaglijk was de kloep op de deur van de postbode? Wat ging er door de soldaten heen wanneer het vijandelijke mitrailleurvuur begon te ratelen of granaten hun stellingen de grond inboorden? Romans brengen ons tussen de jongens in de loopgraven, naast de verpleegsters in de veldhospitals, bij de achterblijvers aan de keukentafels en laten ons in grote ontroering achter. Troost schuilt in de onverwoestbare humor, de schoonheid van de taal en het impliciete pleidooi voor meer democratische rechten. Een overzicht van Grote Oorlog-romans. Met anti-oorlog-schrijvers Siegfried Sassoon en Louis Barthes, Prix Goncourt winnaar Henri Barbusse, Ako Literatuurprijs winnaar Erwin Mortier, Booker Prize winnares Pat Barker, Erich Maria Remarque, Ernst Jünger en vele anderen. Een lezing met frappante fragmenten, begeleid door een powerpointpresentatie.

DE TENTOONSTELLING TREIN DER 1000 BEZOEKEN

Je kan een bezoek brengen aan de tentoonstelling Trein der 1000 vanaf zaterdag 25 oktober tem woensdag 5 november, telkens op zaterdag van 14u tot 17u, op zondag van 10u tot 12u en van 14u tot 17u en op woensdag van 14u tot 19u. Op zaterdag 1 november is er geen bezoek mogelijk.

Overzicht openingsdata en uren:

- Zaterdag 25/10, 14 tot 17u
- Zondag 26/10, 10 tot 12u & 14 tot 17u
- Woensdag 29/10, 14 tot 19u
- Zaterdag 1/11 niet open
- Zondag 2/11, 10 tot 12u & 14 tot 17u.
- Woensdag 5/11 van 15u tot 19u

Leerkrachten SO Zedenleer, Geschiedenis, PAV, ... kunnen op afspraak de tentoonstelling bezoeken met hun klas. Zij kunnen ook kosteloos de DVD met de getuigenissen van de jongeren bekomen, om op te nemen in het lespakket. Dit bij Barbara Roose barbara.roose@telenet.be
T 0496 12 41 33

HVV Brugge 2
vrijdag 10 oktober
om 20u00 in
VC De Sleutelbrug

The Master (P. Thomas Anderson) kreeg de Zilveren Leeuw voor beste regie en zowel **Philip Seymour Hoffman** als **Joaquin Phoenix** wonnen een Award voor beste acteur.

De film speelt zich af na de Tweede Wereldoorlog waar de intellectuele man Lancaster (Hoffman) een nieuwe religieuze organisatie opricht, The Cause.

De film is lichtjes gebaseerd op het levensverhaal van L. Ron Hubbar, oprichter van Scientology maar maakt ook gebruik van enkele kladversies van There Will Be Blood.

Willemsfonds Brugge presenteert
Ramayana - opmerkelijk verteltheater
woensdag 15 oktober om 20u00 - Schipperskapel

TOEGANGSPRIJS 10 euro in VVK en 12 euro ADD

KAARTEN BESTELLEN VIA 0477 59 17 94

katrien.dotselaere@telenet.be

Betalen op reknr. 475-2136681-78

ADRES Schipperskapel - Komvest 38, 8000 Brugge

DE VOORSTELLING

Een opmerkelijke vertelling van Lord Rama's heldenkroniek, een verduidelijking van verdoken liefdes, de sage van een fiere familie.

HET VERHAAL

De Ramayana is het verhaal van Lord Rama, een aardse verschijning van de grote god Vishnu en het toonbeeld van deugdzaamheid. Zijn hele leven staat in dienst van de strijd tegen de heerser over alle kwaad, Ravana.

DE VERTELLER François Jean-Clement VanEeckhaute

BRUGS & VRIJZINNIG

De Sleutelbrug laat elke editie iemand uit het Brugse aan het woord over zijn of haar vrijzinnigheid. Wat betekent immers vrijzinnig zijn voor onze lezers en hoe komt dat in de praktijk tot uiting?

JOHAN DECROOS

in de kijker

Lector niet-confessionele zedenleer Howest

Het is 20 jaar geleden dat ik voor het eerst les kwam geven aan het toenmalige HPI, de vroegere Rijksnormaalschool nu bekend als de campus Sint-Jorisstraat van Howest. Niet-confessionele zedenleer (NCZ) en vooral ook didactiek NCZ geven aan toekomstige leerkrachten secundair en basisonderwijs is een blijvende uitdaging. Dat ik me daarnaast kon uitleven in het uitwerken van een leerlijn cultuuronderwijs is een extraatje die elke leraar er graag bij neemt. De lerarenopleiding kreeg ondertussen het gezelschap van andere opleidingen en dat is maar één van de vele veranderingen van de voorbije 20 jaren.

Zoals het onderwijs gaat, kan ik alleen maar vaststellen dat die veranderingen soms verwelkomd of verguisd worden, afhankelijk van de partijen die ze verdedigen en/of verzinnen.

Op alle terreinen zijn er ontwikkelingen ten goede, maar ook tendensen die vragen oproepen. Enerzijds heeft het management denken, zoals overal in het (hoger) onderwijslandschap, zijn intrede gedaan en dat levert niet altijd de juiste mix op als het gaat om de invulling van een curriculum in een sociale context als het onderwijs.

Anderzijds blijven onderwijzers bezig met vernieuwend onderwijzen, jonge mensen dingen aanleren en meegeven waarvan we menen dat ze belangrijk zijn voor de toekomst. Doemdenkers zien net die toekomst somber in, zowel op maatschappelijk als op onderwijskundig vlak, anderen zien de snelheid van uitvoering van de toekomstscenario's als enorme uitdagingen waar we jonge leerkrachten moeten op voorbereiden.

Het is ongetwijfeld ook zo dat een vak als NCZ daar een belangrijke rol in speelt.

De doelstellingen in de leerplannen NCZ omvatten meer dan welk ander leergebied de benadering van die toekomstige uitdagingen.

Vrij en zelfstandig denken en handelen is iets dat we hopen bij te brengen voor de toekomst, oefenen in zingeving eveneens, het humaniseren van de samenleving en het moreel denken tegen onverschilligheid en pro betrokkenheid. Elk toekomstscenario zou in principe steeds opnieuw getoetst moeten worden aan die doelen.

Alleen is het niet altijd gemakkelijk de snel veranderende contexten te begrijpen. Er zijn ook veranderingen die net een bedreiging vormen voor deze doelstellingen. Elke innovatie kan immers ook desastreuze gevolgen hebben en misbruik van kennis en technologie kan zich altijd weer voordoen. Daarom is de ontwikkeling van het kritisch en humaan denken de belangrijkste opdracht van het onderwijs en voor leerlingen NCZ in het bijzonder.

De toekomst biedt ongelooflijk veel kansen en alle kansen houden risico's in. Steeds weer moeten we waakzaam zijn en bevragen of de ontwikkelingen van de wetenschap en de technologie ook de voordelen opleveren die we er van wensen. De veranderende contexten waarin we dat moeten doen zijn soms overdonderend en zorgen voor nog meer uitdagingen. Snellere migratiestromen, een steeds groter wordende diversiteit, de duizelingwekkende bevindingen van de genetica en de voortschrijdende neurologische ontdekkingsreis, de enorme vraagtekens bij de toenemende overbevolking en de navenante desastreuze gevolgen voor het milieu liggen vast.

Dit betekent dat we ons minder moeten bezig houden met abstracte onderwerpen maar dat we ons nog veel meer dan 20 of 10 jaar geleden kritische vragen stellen over concrete ervaringen waar leerlingen en toekomstige leerkrachten mee geconfronteerd worden.

Dit heeft ook gevolgen voor de immer veranderende en toch ook identiek blijvende levensbeschouwing die we vrijzinnig humanisme noemen en de grondslag moet zijn van NCZ. De overduidelijke bedreigingen en belemmeringen van 'vroeger' die een duidelijk 'vijandsbeeld' creëerden mogen nog wel een beetje aanwezig zijn (waakzaamheid is altijd geboden), maar we moeten er ook in slagen om binnen die nieuwe context blijvend de mens centraal te stellen. De mens is deel van de omgeving, verandert zelf en wellicht ook de vrijzinnigheid of het humanisme zelf. De methode van vrij onderzoek moet blijvend belangrijk zijn, maar wordt ook geconfronteerd met bedreigingen (populisme, de snelheid en onzorgvuldigheid van (sociale) media, extremismen, de waan van de dag, de antipolitiek, de pensée unique in o.a. het onderwijs, ...). Vrijzinnigheid zal zich zowel als levensbeschouwing en als methode blijvend moeten opwerpen als waakhond en alarmbel. Want, uiteindelijk is ook het humanisme zelf mogelijk bedreigd.

Ook andere levensbeschouwingen zullen zich de vraag moeten stellen hoe ze met anti-humanisme moeten omgaan en in die

veranderende context zullen we dat ook samen moeten gaan doen. De interlevensbeschouwelijke competenties die door de respectievelijke inspecties van de levensbeschouwelijke vakken ondersteund en uitgebouwd worden, kunnen hier een eerste aanzet toe zijn.

Vrijzinnig humanisten zullen dat in hun eigen, behoorlijk complexe kring met eigen invulling moeten doen en kunnen dat wellicht enkel vanuit het enige overkoepelende dat vrijzinnig humanisten tot 'ons' maakt: mensen aanzetten tot nadenken en daarbij altijd de stem te laten horen als iets niet langer humaan is of gedehumaniseerd wordt.

Dit is wat vrijzinnig humanisme kan en moet zijn en dit is wat leerkrachten NCZ aan leerlingen moeten meegeven. Dat is wat ik ondertussen dus al een eindje doe en zal blijven doen. Want het is nooit af.

Praten* lucht op

***over angst, verdriet, woede, hartpijn...
in een ziekenhuis of woonzorgcentrum**

Heb jij als patiënt, familie, vriend of personeel nood aan een babbel of een luisterend oor? Vraag dan een gesprek aan met een moreel consultant via het keuzeformulier* van uw instelling. Een gesprek is vertrouwelijk en kosteloos

www.ikwilpraten.be

*Het keuzeformulier levensbeschouwelijke zorg kan u terugvinden in de infobrochure van uw instelling of vragen aan het personeel.

lid van **de mens:nu**
is vrijzinnig humanistisch

NIEUWS

uit de verenigingen CGSO

CGSO vzw

LEERMIDDELENBANK SEKS EN RELATIES IN BRUGGE

Op zoek naar materialen of methodieken om je lessen seksuele vorming te stofferen? Of een spel over relaties voor de leden van je jeugdbeweging? In het CGSO vindt je de meeste educatieve materialen uit de Leermiddelenbank van Sensoa; een breed aanbod als inspiratie voor relationele en seksuele vorming (RSV) voor jongeren uit het lager, secundair als bijzonder onderwijs.

BLOOSDOOS

De bloosdoos is een spel voor jongeren van 14 tot 18 jaar dat wil aanzetten tot praten over - en leren stilstaan bij - gevoelens van verliefdheid, relaties en seksualiteit. Het bestaat uit een kaartenset met zes soorten tekeningen en dito dobbelsteen, die verwijzen naar de rubrieken: verliefd zijn, aanmaken en versieren, afmaken en liefdesverdriet, vaste relaties en eigen vragen.

ANTICONCEPTIEKOFFER!

Voorlichtingskoffer met materialen over vruchtbaarheid en anticonceptie met alle anticonceptiemiddelen in België beschikbaar (uitgezonderd het pessarium), vier voorlichtingsplaten, een handleiding, een penis demonstratiemodel, en een informatieve gids die per middel info geeft over de werking van de verschillende anticonceptiemiddelen.

100 KINDERVRAGEN OVER LIEFDE EN SEKS

Dit boekje bundelt 100 vragen die kinderen stelden tijdens voorlichtingsmomenten in het Levenshuis te Brugge. Niet alleen seks, maar ook de veranderingen van het lichaam, verliefdheid, zwangerschap en homoseksualiteit komen aan bod. Bij elke vraag vind je een beknopt antwoord.

HANDBOEKEN EN LESMAPPEN VOOR LERAREN OVER RELATIES EN SEKSUALITEIT.

Volledige lessenspakketten over seksualiteit in al zijn vormen, relaties, gender etc... en dit zowel voor het lager, het secundair als het bijzonder onderwijs.

HET VLAGGENSYSTEEM

Het vlaggensysteem helpt iedereen die met kinderen en jongeren werkt om seksueel gedrag van kinderen en jongeren eerlijk te beoordelen en er gepast op te reageren of om met kinderen

en jongeren het gesprek aan te gaan over welk seksueel gedrag wel en niet oké is.

'K ZAG 2 BEREN

Werkmap om met kleuters en kinderen (3-5 jaar, 6-7 jaar, 8-9 jaar, 10-11 jaar) op een interactieve manier rond seksualiteit en relaties te werken. Thema's zoals lichaam en hygiëne, lichamelijke veranderingen, voortplanting, anticonceptie, relaties, gezinsvormen... komen aan bod.

VERSCHILLENDE ANDERE EDUCATIEVE SPELEN, HANDBOEKEN EN LESMAPPEN VOOR LERAREN OVER RELATIES EN SEKSUALITEIT ZIJN TE ONTLENEN.

Kom gerust grasduinen in ons documentatiecentrum. Lieven Van Eeghem (gewezen directeur van een CLB te Eeklo van het GO!) en Mietje Schoutteet (oud leraar Stedelijk Buitengewoon Onderwijs De Ganzenveer) geven graag advies rond seksuele en relationele vorming en kunnen tips geven voor het invullen van een les of activiteit rond seks en relaties.

WAAR EN WANNEER?

Elke donderdag (behalve in schoolvakanties) kunt u binnen lopen in het CGSO (centrum voor geboorteregeling en seksuele opvoeding) tussen 16u en 19u of een afspraak maken via info@cgsobrugge.be. Materiaal kan ook via mail aangevraagd worden.

Het CGSO vind je in het Levenshuis:

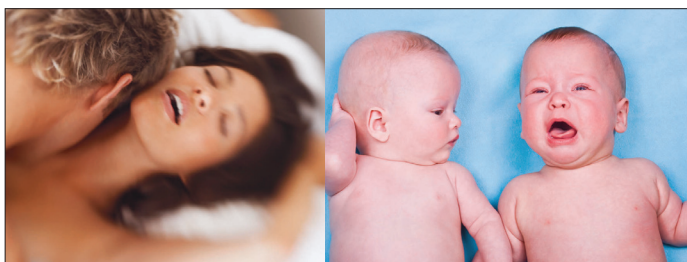
Koningin Elisabethlaan 92

8000 Brugge.

ONTLEENVOORWAARDEN

- Seksuele Voorlichtingskoffer: 10 € voor de eerste week - 5€ voor elke volgende week
- Leermiddelen- Methodieken: 5 € voor de eerste week - 2 € voor elke volgende week
- Waarborg: 20 €

CGSO vzw

Koningin Elisabethlaan 92
8000 Brugge
Tel 050 33 69 70
www.cgsobrugge.be | info@cgsobrugge.be

Open elke donderdag van 17 tot 20 uur

Deze folder kwam tot stand dank zij de financiële steun van Het HVV Brugge.

**MAG IK JE VINGEREN?
VOORSPEL
SLAPPE LUL** **IK STREEL
MIJN KUTJE
NIET MEER**

SEKS

JAAAA! **HIV NEE, STOP**
SPANK ME TARZAN **SOA** **IK VOEL ME
GEEN MAN**

**RELATIES
HOLEBI** **IK HAAT JE
IK HOU VAN JE
NEUKDOOS**

**IK WIL GEEN
KIND VAN JOU**

WE NEUKEN NIET MEER ALS VROEGER

**IK HOU HET LIEFST VAN
AL JE HANDJE VAST**

Het Centrum voor Geboorteregeling en Seksuele Opvoeding (CGSO) Brugge vzw zet zich reeds meer dan 40 jaar in voor het verwezenlijken van een positieve beleving van seksualiteit en intimiteit.

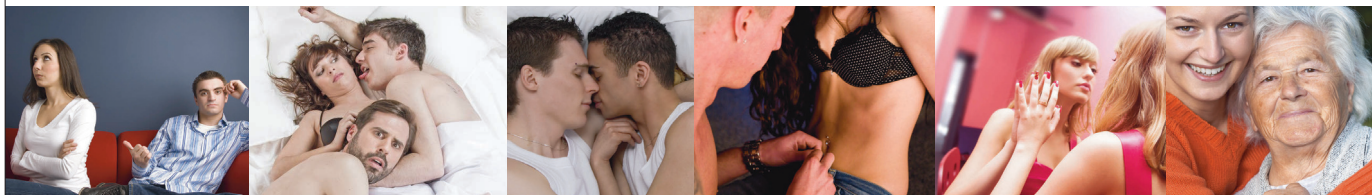
Het CGSO ondersteunt mensen bij hun relationele en seksuele ontplooiing. Wij werken rond drie peilers: info & advies, vorming en preventie. Al naargelang de vraag van de cliënt stappen wij vlot over van het ene naar de andere dienstverleningsaanbod. Onze typische thema's zijn: veilig vrijen, relaties, holebi, intimiteit, seksualiteit en weerbaarheid....

Het CGSO werkt uitsluitend met vrijwilligers. Het zijn stuk voor stuk geëngageerde mensen die zich willen inzetten voor een warme samenleving waar iedere mens gelijkwaardig is en zichzelf kan zijn. Ze hebben een open geest, leren graag bij, steunen en inspireren elkaar. Het CGSO biedt hen vorming, intervisie en coaching.

Het CGSO werkt samen met Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging in West-Vlaanderen en met Sensoa, expertisecentrum voor seksuele gezondheid.

JE KAN IN HET CGSO TERECHT VOOR....

- **Seksuele vragen over jezelf en relaties met anderen, via ons warm onthaal elke donderdagavond van 17-20 uur.**
Je kunt bij ons vrijblijvend en anoniem langs komen en we zijn ook telefonisch en via e-mail bereikbaar. We luisteren en zoeken samen naar antwoorden. We stellen ons documentatiecentrum ter beschikking en bieden diverse informatiebronnen aan. We geven advies, brengen mensen in contact met ervaringsdeskundigen of verwijzen door naar professionelen.
- **Vorming** rond relaties en seksualiteit. Wij spreken over verliefdheid, assertiviteit, grenzen stellen, geven een antwoord op vragen rond anticonceptie, bieden een kader rond seksuele identiteiten. Wij bieden ook vorming op maat, zoeken naar nieuwe methodieken en lenen educatieve spelen uit.
- Wij organiseren **sensibiliserende en preventieve acties** in samenwerking met andere organisaties. Zo verlagen wij de drempel naar de hulpverlening.
- Wij zijn **een veilige plek** voor organisaties die werken rond het seksueel zelfbeeld; zoals Jong & HiB vzw.

Ben je een (bet)weter?

**Roep je steevast het (mogelijk correcte) antwoord
bij het kijken naar De Pappenheimers?**

Heb je gewoon zin in een leuke en gezellige avond?

Neem dan deel aan

De SleutelQuiz

vrijdag

17

oktober

2014

20u00

We hebben hoofdprijzen,
maar elk team wordt
beloond voor haar inzet

Teams
van 4

16
EUR/team

te
VC
De Sleutelbrug

Beenhouwers-
straat 01-03
8000 Brugge

Wil je meedoen, maar vind je
geen team? Laat het ons weten!
Het zou niet de eerste keer zijn
dat een gelegenheidsteam wint.

Inschrijven?

Mail je teamnaam naar
**sleutelquiz
@gmail.com**

Inschrijving definitief na
betaling op
068-2178300-95
met vermelding van
teamnaam

De Sleutelbrug

Brugs Universitair Centrum

 Vrije
Universiteit
Brussel

Opening Academiejaar 2014-2015

Brugs Universitair Centrum
Vlaams Hoger Instituut voor Pedagogische Wetenschappen 'Jan Vercammen' vzw

Paul DE KNOP, rector Vrije Universiteit Brussel
Michel MAGITS, voorzitter Uitstraling Permanente Vorming vzw
Jean-Luc COTTYN, voorzitter en Roland DE RYCKER, directeur Vlaams Hoger Instituut voor
Pedagogische Wetenschappen 'Jan Vercammen' vzw
Silvain LOCCUFIER, coördinator Brugs Universitair Centrum

 Uitstraling Permanente Vorming vzw

 VLAAMS
HOGER
INSTITUUT
PEDAGOGISCHE
WETENSCHAPPEN
JAN VERCAMMEN

hebben de eer u en uw partner uit te nodigen op de plechtige opening van het academiejaar 2014-2015,
zaterdag 11 oktober 2014 om 18u00 in de Gotische Zaal van het Stadhuis, Burg 12, 8000 Brugge

PROGRAMMA

Verwelkoming:

Frank VANDEVOORDE, Schepenen van onderwijs van de stad Brugge

Inleiding:

Jean-Luc COTTYN, voorzitter Vlaams Hoger Instituut voor Pedagogische Wetenschappen 'Jan Vercammen' vzw

Gastpreker:

Paul DE KNOP, rector Vrije Universiteit Brussel

"Wat met Brussel als economisch, sociaal en kenniscentrum?"

Slotbeschouwingen:

Silvain LOCCUFIER, coördinator Brugs Universitair Centrum

Vriendschapsdrink

Muzikale omlijsting: UNA CORDA (Lien, cello en Jan, piano)

A.A.U.B. uiterlijk 6 oktober (met vermelding van aantal personen, functie)

UPV vzw, Pleinlaan 5, 1050 Brussel - T 02 614 82 20 - F 02 614 82 29 - E upv@vub.ac.be - W <http://upv.vub.ac.be>

Onze deur staat voor je open. Nu ook 's avonds.

Iedereen is welkom in een huisvandeMens. Onze deur staat tijdens de week voor je open van **9u tot 16u30** en nu ook één avond tot **20u vanaf 1 oktober 2014**.

Heb je nood aan een luisterend oor? Wens je een vrijzinnig humanistisch geboortefeest, een trouw- of rouwplechtigheid? Ben je op zoek naar fijne activiteiten? Zoek je info over, bijvoorbeeld, euthanasie of een wilsverklaring? Of wil je vrijwilliger worden? Onze deur staat altijd voor je open en onze dienstverlening is volledig kosteloos.

Waar en wanneer?

Brugge, Jeruzalemstraat 51 op **donderdag**
Diksmuide, Esenweg 30 op **donderdag**
Ieper, Korte Torhoutstraat 4 op **donderdag**
Kortrijk, Overleiestraat 15 A op **dinsdag**
Roeselare, Godshuislaan 94 op **maandag**

Unie Vrijzinnige Verenigingen vzw - Brand Whitlocklaan 87, bus 9 - 1200 Sint-Lambrechts-Woluwe

Bezoek ons op www.deMens.nu

www.vrijzinnigbrugge.be

De Vrijzinnige telefoongids

www.facebook.com/groups/VCDeSleutelbrug

VC BRUGGE de Sleutelbrug

Vrijzinnig Huis | Beenhouwersstraat 1-3 | 8000 Brugge
William Pharasyn | voorzitter
E info@vrijzinnigbrugge.be | T 0495 71 36 27

HUISVANDEMENS

Jeruzalemstraat 51 | 8000 Brugge
E brugge@deMens.nu | T 050 33 59 75

MORELE BIJSTAND

Coördinatie Stuurgroep Morele Bijstand: huisvandeMens
Ziekenhuizen | woon- en zorgcentra

- Campussen Sint-Jan | SFX en de Palliatieve zorgenheid 'De Vlinder' | T 050 45 27 95
E morele.consulenten@azsintjan.be
Evelyne Jiroflée en Barbara Roose
- Campus SFX en de Palliatieve Zorgenheid 'De Vlinder'
T 050 45 16 85
- WZC De Vliedberg en Van Zuylen | T 0471 55 09 85
E morele.consulenten@azsintjan.be | Chantal Wittebolle
- WZC Minnewater | Het Hallenhuis | Ten Boomgaarde
Sint-Clara | Zeven Torentjes | Ter Potterie
T 0478 52 28 67
E nicolas.vermoortele@ocmw-brugge.be
Nicolas Vermoortele

OPVANG Vrijzinnige Dienst voor Pleegzorg

Ruddershove 4 | 8000 Brugge | T 050 32 72 70
Antenne Kortrijk | T 056 22 52 85

HVV BRUGGE 2 | Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging

T 050 37 55 34 | E eliro@telenet.be

HVV BRUGGE 3 | T 050 35 10 86

JAARPLANNING DEADLINES

RESPECTEER DEZE DEADLINES
VOOR HET TOESTUREN VAN GEGEVENS

Editie januari-februari-maart 2015

vrijdag 21 november 2014

Editie april-mei-juni 2015

vrijdag 27 februari 2015

HVV - OVM BRUGGE Oudervereniging voor de Moraal

E info@ovmbrugge.be | www.ovmbrugge.be 050 35 30 97

WF WILLEMSFONDS Brugge en Brugs Ommeland

T 0477 59 17 94 | E katrien.dotselaere@telenet.be
www.willemsfondsbrugge.be

AVF VERMEYLENFONDS Brugge

T 050 35 94 39 | E j.ducazu@scarlet.be

STICHTING VOOR MORELE BIJSTAND AAN GEVANGENEN | T 0494 05 34 81

SOS NUCHTERHEID | T 0477 37 38 65

UPV BRUGGE

Uitstraling Permanente Vorming VUB
T 0475 61 77 24

CGSO BRUGGE

centrum voor geboorteregeling en seksuele opvoeding
Koningin Elisabethlaan 92 | 8000 Brugge
T 050 33 69 70 | E info@cgsobrugge.be
www.cgsobrugge.be

LEIF WEST-VLAANDEREN

Levensende Informatieforum
Koningin Elisabethlaan 92 | 8000 Brugge
T 050 34 07 36 | E leif@levenshuis.be
www.levenshuis.be

BUC BRUGS UNIVERSITAIR CENTRUM

E upv@vub.ac.be | www.vub.ac.be/UPV
T 02 629 27 50